

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PROSTOR IN ENERGIJO
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PROSTORSKO PLANIRANJE

Vzdržen prostorski razvoj v Sloveniji

povzetek

Publikacija izdana
ob priložnosti
13. evropske konference
ministrov odgovornih
za regionalno planiranje
(CEMAT)

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so s svojimi prispevki omogočili izid te publikacije.

VZDRŽEN PROSTORSKI RAZVOJ V SLOVENIJI - povzetek

Usklajevanje in priprava posameznih vsebin:
Ministrstvo za okolje, prostor in energijo,
Urad RS za prostorsko planiranje

Besedilo pripravila:
Mag. Alma Zavodnik Lamovšek

Uredila:
Margarita Jančič, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo

Izdajatelj in založnik:
Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Urad RS za prostorsko
planiranje, Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www.gov.si/upp/>

Lektoriranje:
Majda Tome

Oblikovanje:
Tomaž Pilih, Hosting d.o.o.

Tisk:
Marginalija d.o.o., Petrovče

Naklada:
1000 izvodov

CIP – kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

711.2(497.4)

ZAVODNIK Lamovšek, Alma
Vzdržni prostorski razvoj v Sloveniji : povzetek / [besedilo pripravila
Alma Zavodnik Lamovšek]. - Ljubljana : Ministrstvo za okolje,
prostor in energijo, Urad RS za prostorsko planiranje, 2003

ISBN 961-6276-30-1
1. Gl. stv. nasl.
125807872

Predgovor

Na 12. srečanju Evropske konference ministrov, odgovornih za regionalno planiranje (CEMAT), septembra 2000 v Hannovru, so ministri sprejeli Vodilna načela za vzdržen prostorski razvoj evropske celine. Dokument pomeni prožen in v prihodnost usmerjen okvir za sodelovanje držav članic Sveta Evrope, njihovih regij in občin. Slovenija je prevzela predsedovanje CEMAT-u in s tem odgovorno nalogo. Dosežki triletnega dela bodo predstavljeni na 13. srečanju CEMAT-a, ki bo 16. in 17. septembra 2003 v Ljubljani.

Prizadevanja Slovenije za vzdržen prostorski razvoj so usmerjena v pripravo sistemskih zakonov, strategij in nacionalnih programov, uveljavljanje prostorske razsežnosti v vertikalnem in horizontalnem sodelovanju, vključevanje Slovenije v mednarodne dejavnosti za povezovanje »velikih evropskih regij«, vzpostavljanje regionalne ravni prostorskega planiranja, zagotavljanje dostopa do informacij, dejavno vključevanje lokalnih skupnosti v odločanje, učinkovito obveščanje javnosti in še bi lahko naštevali. Za uresničevanje načel vzdržne prostorske politike za Evropo je formalno odgovorno Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, neformalno pa je to odgovornost vseh oblasti na državni in lokalni ravni ter prebivalcev.

Poleg izdaje obširnejše publikacije Vzdržen prostorski razvoj v Slovenije smo se odločili, da prizadevanja Slovenije za uresničevanje ciljev vzdržnega prostorskega razvoja prikažemo tudi v skrajšani, ilustrativni obliki. Namen te predstavitve pa je približati opisana prizadevanja Slovenije čim širši javnosti. V brošuri so navedene tudi številne spletne strani, kjer so na voljo dodatne informacije o prizadevanjih Slovenije za vzdržen prostorski razvoj, sodelovanju v številnih domačih in tujih projektih, spodbujanju sodelovanja med posameznimi resorji, prav tako pa tudi o spodbujanju projektov na regionalni in lokalni ravni.

Upam, da bo vsebina brošure vzbudila vaše zanimanje in da je boste z veseljem prebrali.

Valentina Lavrenčič
direktorica Urada RS za prostorsko planiranje

Vsebina

PREDGOVOR

OSEBNA IZKAZNICA SLOVENIJE

IZVAJANJE CILJEV VZDRŽNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA V SLOVENIJI

CILJI VZDRŽNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA EVROPSKE CELINE

- POLICENTRIČNI RAZVOJ ZA DOSEGANJE PROSTORSKE KOHEZIJE IN POVEČANE KONKURENČNOSTI REGIJ
- PARTNERSTVO MED MESTI IN PODEŽELJEM
- URAVNOTEŽEN RAZVOJ PROMETNIH OMREŽIJ
- DOSTOPNOST DO INFORMACIJ IN ZNANJA
- VPLIVI NA OKOLJE
- OHRANJANJE NARAVE TER VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE KOT POMEMBNA RAZVOJNA DEJAVNIKA
- RAZVOJ VIROV ENERGIJE IN VARNOST
- TRAJNOSTNI IN VISOKO KAKOVOSTNI TURIZEM
- ZAŠČITA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

NADALJNJE DEJAVNOSTI IN POBUDE

Osebna izkaznica Slovenije

Republika Slovenija je država Srednje Evrope s skupno površino 20.256 km². Meji na štiri države: Italijo (skupna dolžina meje 232 km), Avstrijo (330 km), Madžarsko (102 km) in Hrvaško (670 km) ter na Jadransko morje (dolžina obale 46,6 km). Zemljepisno leži na stičišču alpske, panonske in sredozemske regije. Geološko in podnebno je izredno pestra. Več kot polovico ozemlja pokriva gozd. Okrog 40% površin zavzemajo kmetijske površine, na katerih se izmenjujejo njive, travniki, pašniki, sadovnjaki in vinorodna območja. Le nekaj odstotkov slovenskega ozemlja zavzemajo urbanizirane površine in infrastruktura.

Zemljepisna pestrost in naravna razgibanost terena se kaže v razvoju na vseh področjih življenja in dela: v ekonomski strukturi, ozemeljski razporeditvi prebivalstva, tipih poselitvenih območij, raznolikosti arhitekturnega oblikovanja in policentričnega razvoja Slovenije nasploh. S povprečno gostoto 98 prebivalcev/km² je Slovenija sorazmerno gosto poseljena država. Glavno mesto Ljubljana je hkrati tudi največje mesto s 273.000 prebivalci. Sledi mu Maribor z nekaj več kot 100.000 prebivalci. Poleg tega je v Sloveniji še 12 mest z več kot 10.000 ter 20 mest z več kot 5.000 prebivalci.

Poleg Slovencev, ki predstavljajo večinski delež prebivalstva (87,84%), sta v Sloveniji še italijanska in madžarska narodna skupnost, katerih pravice so zagotovljene z ustavo. Druge etnične skupine sestavljajo priseljenci iz republik nekdanje Jugoslavije. Skupno število slovenskih prebivalcev, ki živijo v tujini, je med 250.000 in 400.000.

Cestno omrežje je v Sloveniji dobro razvito. V skladu z Nacionalnim programom za gradnjo avtocestnega omrežja pa se prednostno gradi cestno omrežje predvsem v dveh smereh: z vzhoda proti zahodu med Šentiljem in Koprno do italijanske meje (406 km) ter s severa proti jugu od karavanškega predora na meji z Avstrijo do Obrežja na meji s Hrvaško (113 km). Od leta 1994 je bilo skupno zgrajenih 236,7 km avtocest ter drugega cestnega omrežja.

Prav tako je razvito železniško omrežje z vsemi potrebnimi povezavami s sosednjimi državami. Letalski promet poteka s treh mednarodnih letališč (Ljubljana, Maribor in Portorož). Ljubljana je z rednimi letalskimi progami povezana z vsemi pomembnimi evropskimi letališči. Veliko tovarno pristanišče je v Kopru, ki v zadnjih letih postaja pomembno vhodno mesto za celotno Srednjo Evropo.

Izvajanje ciljev vzdržnega prostorskega razvoja v Sloveniji

Sistemski okvir prostorskega planiranja

Cilji politike urejanja prostora v Sloveniji

- Pri evropskem povezovanju uveljaviti primerjalne prednosti in zavarovati nacionalno prepoznavnost ob upoštevanju regionalnih značilnosti in prostorske raznolikosti Slovenije.
- Pospešiti enakovreden razvoj regij in posameznih interesnih, zlasti obmejnih in strukturno šibkejših območij ter spodbujati medregionalno in čezmejno sodelovanje.
- Ponovno opredeliti in uveljaviti policentrični koncept razvoja omrežja mest in drugih naselij kot nosilcev razvoja v povezavi z njihovim zaledjem ter zagotavljati enakovredno vključevanje v evropske sisteme.
- Spodbujati razvoj regionalnih središč kot žarišč razvoja regij.
- Spodbujati nujno posodabljanje kmetijstva in gozdarstva, da se bosta lahko preobrazili v tehnološko in gospodarsko učinkoviti in konkurenčni panogi, in ob tem ohranjati prostorsko in biotsko raznovrstnost.
- Pri prestrukturiranju podeželja ohranjati pomembne značilnosti kmetijskih krajin in avtohtone podeželske poselitvene značilnosti, ki s svojimi značilnimi vzorci pomenijo kulturno dediščino lokalnega, državnega in evropskega pomena.
- Z učinkovito prometno in drugo infrastrukturo omogočiti dostopnost do dobrin skupnega pomena, sprejeti izzive novih tehnologij.
- Pospešiti prostorsko-lokacijsko učinkovitost, okoljsko sprejemljivost naložb ter preudarno uporabo virov in s tem pripomoči k večji dolgoročni ekonomski učinkovitosti dejavnosti v prostoru.
- Zagotoviti upoštevanje pričakovanih podnebnih sprememb in drugih naravnih procesov ter s tem dolgoročno zmanjševati njihove negativne posledice.
- Pospešiti sanacijo čezmerno onesnaženega okolja ter zagotoviti zdravo bivalno in delovno okolje.
- Zagotoviti učinkovito upravljanje prostora in okolja ter naravnih vrednot in kulturne dediščine Slovenije.
- Omogočiti enake možnosti dostopa do fizičnih struktur v prostoru ter do informacij in pravnih sredstev v zvezi z urejanjem prostora.

Cilji vzdržnega prostorskega razvoja evropske celine

Vodilna načela vzdržne prostorske politike za Evropo

- Policentrični razvoj za doseganje prostorske kohezije in povečane konkurenčnosti regij.
- Partnerstvo med mesti in podeželjem.
- Uravnotežen razvoj prometnih omrežij.
- Dostopnost do informacij in znanja.
- Zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje.
- Razvoj in varstvo naravnih virov in naravnih vrednot.
- Kulturna dediščina kot pomemben razvojni dejavnik.
- Razvoj virov energije in varnost.
- Vzdržni in visoko kakovosten turizem.
- Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Cilji in možnosti politik za ozemlje EU

- Prostorska usmeritev politik.
- Policentričen prostorski razvoj in nov urbano-podeželski odnos.
- Enak dostop do infrastrukture in znanja.
- Preudarno upravljanje naravne in kulturne dediščine.

Policentrični razvoj za doseganje prostorske kohezije in povečane konkurenčnosti regij

- Vzpostavljane uravnoveženega urbanega omrežja središč z ustrezno dostopnostjo do urbanih funkcij ter poudarjenimi regionalnimi središči, ki so pomembno gibalno gospodarskega, družbenega, kulturnega in okoljskega razvoja na svojem območju.
- Zagotavljanje skladnega prostorskega razvoja na območjih s skupnimi razvojnimi značilnostmi, predvsem na zemljepisno sklenjenih območjih (obmejnih, obalnih, hribovitih), zavarovanih območjih in območjih, ki so ogrožena zaradi delovanja naravnih procesov.
- Krepitev mest in drugih naselij kot prijetnega delovnega in bivalnega okolja z izkoriščanjem notranjih razvojnih zmožnosti (prenova mestnih središč, sanacija razvrednotenih urbanih območij, prenova starih industrijskih in rudarskih območij).
- Še zlasti krepitev središč na obmejnih območjih ter povečevanje njihove primerjalne prednosti in konkurenčnosti v širšem mednarodnem prostoru.

Partnerstvo med mesti in podeželjem

- Spodbujanje funkcionalnega povezovanja med mesti in podeželskim zaledjem z razvojem ustreznih dejavnosti v mestih in na podeželju (specializacija dejavnosti).
- Razvijanje podeželskega prostora v medsebojnem povezovanju z urbanih območji.
- Zagotavljanje dobre prometne povezanosti mest s podeželjem.
- Zagotavljanje dostopnosti do družbenih dejavnosti.
- Zagotavljanje zadostnega števila delovnih mest ter povečanja obsega in kakovosti stanovanjske gradnje.
- Preprečevanje nastajanja novih suburbaniziranih spalnih naselij na obrobju mest in sanacija obstoječe razpršene gradnje na obrobju.

Uravnovežen razvoj prometnih omrežij

- Razvoj AC-sistema z navezavo na X. in V. evropski koridor, ki bo Slovenijo povezoval s širšim evropskim prostorom in hkrati pripomogel k uravnoveženemu regionalnemu prostorskemu razvoju s povezovanjem slovenskih srednje velikih in majhnih mest.
- Postopno izenačevanje kakovosti in ravni storitev prometne infrastrukture z državami EU.
- Pospeševanje razvoja sodobnega železniškega omrežja.
- Zagotavljanje vsaj minimalne stopnje mobilnosti in prometnih tokov.
- Razvoj okolju prijaznih prometnih sistemov z uveljavitvijo javnega potniškega prometa.
- Povezovanje urbanih in podeželskih območij ter demografsko ogroženih območij z uporabo okolju prijaznih prometnih sredstev.
- Zmanjševanje tranzitnega prometa in njegovo preusmerjanje na podjetja javnega prometa.
- Preprečevanje nepotrebne prometa.
- Poseben poudarek na razvoju omrežja kolesarskih in pešpoti z navezavo na evropska omrežja tako z vidika spodbujanja ekološko naravnane turistične ponudbe kakor tudi z vidika kakovosti bivanja.
- Racionalna raba prostora ter zmanjševanje škodljivih vplivov prometa na okolje.
- Uvajanje ukrepov za povečanje prometne varnosti v cestnem, železniškem, letalskem in pomorskem prometu.

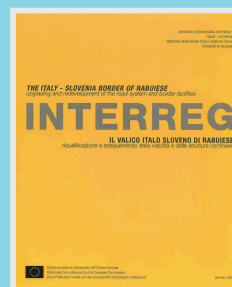
- Skladnost regionalnih prostorskih zasnov in razvojnih programov ter prostorskih aktov lokalnih skupnosti s strateškimi odločitvami.
- Spodbujanje prilagojenega razvoja v okviru pomoči območjem z omejenimi razvojnimi možnostmi in spodbujanjem razvoja dejavnosti, ki so okoljsko sprejemljivejše (turizem, ...).
- Spodbujanje gradnje in vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda ter racionalne rabe naravnih virov (pitna voda, zelene površine...).
- Spodbujanje notranjega razvoja mest in naselij s pritegnitvijo še nezazidanih zemljišč.
- Prednostno uvajanje novih, ustreznih rab prostora na razvrednotenih urbanih območjih (opuščena vojaška območja in objekti, opuščeni stari industrijski in rudarski kompleksi...).
- Nadzor nad širjenjem urbanih območij s pomočjo usklajenega delovanja sektorjev (davčni, finančni ukrepi, ukrepi zemljiške in stanovanjske politike, pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja so pridobljena soglasja upravljavcev javne gospodarske infrastrukture...).
- Skrbno upravljanje urbanih ekosistemov, zlasti glede odprtih prostorov in zelenih površin.
- Pospeševanje razvoja javnega potniškega prometa v mestih in med mesti ter njihovim zaledjem.

- Razvoj oskrbnih in zaposlitvenih središč v podeželskem zaledju.
- Izvajanje programov za obnovo vasi, spodbujanja kmetijske infrastrukture, diverzifikacija kmetijske pridelave.
- Izvajanje projektov celostnega razvoja podeželja, kjer je kulturna krajina upoštevana kot dejavnik regionalnega razvoja in potencialno rekreacijsko zaledje mest.
- Primerna prometna povezanost podeželskih območij z državnimi, regionalnimi in drugimi urbanih središči.
- Načrtno infrastrukturno opremljanje podeželskih naselij.
- Partnersko povezovanje med mesti in podeželjem pri izvajanju skupnih projektov.
- Vključevanje zasebnega sektorja v izvajanje programov in projektov za izboljšanje prostorskih, socialnih in ekonomskih struktur na podeželju.

- Navezovanje gospodarstva in poselitve na infrastrukturo (usmerjanje težke industrije na železnico, naselja na energetske žile in promet...).
- Izkoriščanje evropskih koridorjev za uveljavljanje slovenskih proizvodnih in turističnih zmogljivosti.
- Zagotovitev lokacij za razvoj potniških in tovornih terminalov v regionalnih središčih.
- Dobra prometna povezanost na območjih ob državni meji in čez državne meje.
- Olajševanje formalnosti pri prestopu meje in vzpostavljanju skupnih programov na obeh straneh meje, predvsem za lokalne prebivalce.
- Subvencioniranje posodobitve in razvoja javnega potniškega prometa (partnerstvo med državo in lokalnimi skupnostmi).

Dostopnost do informacij in znanja

- Povečanje dostopnosti informacijsko-komunikacijske infrastrukture (IKT) z zagotavljanjem ustrezne zakonodaje.
- Inovativno razpoznavanje in oblikovanje novih tržnih možnosti z vključevanjem raziskovalno-razvojnih pobud.
- Povečevanje sodelovanja med izobraževalno-raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom na področju IKT.
- Ustvarjanje razmer za razvoj "intelektualno intenzivnih" gospodarskih dejavnosti (IKT industrija).
- Uporaba IKT v šolskih in izobraževalnih ustanovah tako s strani učencev kot učiteljev, uvajanje ustrezno usklajenih in dopolnjenih interdisciplinarnih učnih vsebin, povezanih z razvojem informacijske družbe na vseh ravneh izobraževanja.
- Omogočanje dostopa do storitev informacijske družbe najširšemu krogu prebivalcev, usposabljanje in ustvarjanje novih načinov dela.
- Oblikovanje digitalnih vsebin na kulturnem in širšem družbenem področju ter s tem ohranjanje kulturne dediščine in jezika.
- Intenzivno uvajanje elektronskih storitev v javni upravi ter omogočanje elektronskega poslovanja javne uprave z državljani in gospodarstvom.
- Uvajanje elektronskega poslovanja na ravni lokalne samouprave.
- Zmanjševanje digitalnega neskladja z zagotavljanjem vključenosti vseh prebivalcev, predvsem pa tistih, ki pomenijo na trgu delovne sile obrobne ali socialno izključene skupine ali skupine s posebnimi potrebami.

Vplivi na okolje

- Vključevanje posameznih sestavin varstva okolja v načrtovanje prostorskega razvoja dejavnosti.
- Uveljavljanje načela varovanja okolja na vseh ravneh in vseh področjih (varstvo zraka, tal in vode, varstvo pred čezmernim hrupom).
- Zagotavljanje ustrezne oskrbe z vodo prebivalcem na celotnem območju Slovenije.
- Zagotavljanje ustrezne komunalne opremljenosti obstoječih in novih zemljišč za gradnjo (vodovod, kanalizacija, čistilne naprave, sistemi ogrevanja in klimatizacije).
- Racionalno ravnanje s komunalnimi in drugimi odpadki ter uveljavitev sodobnih oblik ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami.
- Ohranjanje raznovrstnosti in kakovosti naravnih dobrin, naravnega genskega sklada ter ohranjanje rodovitnosti zemljišč.
- Zmanjševanje porabe naravnih virov, snovi in energije.
- Krepitev institucij varstva okolja.

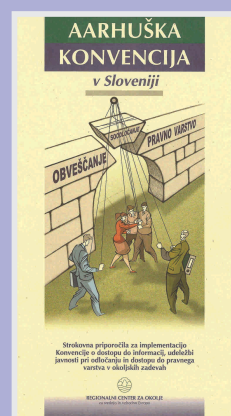
Ohranjanje narave ter varstvo kulturne dediščine kot pomembna razvojna dejavnika

- Varovanje naravnih vrednot in naravnih procesov ter ponovno vzpostavljanje poškodovanih ali uničenih naravnih vrednot.
- Vključevanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot v urejanje prostora, rabo in izkoriščanje naravnih dobrin ter v ukrepe varstva kulturne dediščine.
- Ohranjanje sklenjenih gozdov, območij z visoko stopnjo naravne ohranjenosti, življenjskih prostorov posebnega pomena, območij z velikim bogastvom vrst, celinske, podzemne vode, morje, visokogorski svet.
- Ohranjanje, razvijanje in ponovno vzpostavljanje krajinske pestrosti ter ustanavljanje zavarovanih območij.
- Povezovanje kulturne dediščine in naravnih koridorjev v mednarodna omrežja.
- Povečevanje dostopnosti do naravne in kulturne dediščine ter zagotavljanje prepoznavnosti slovenskih kulturnih krajin.
- Spodbujanje preнове kulturnih spomenikov ter starih mestnih, trških in vaških jeder.

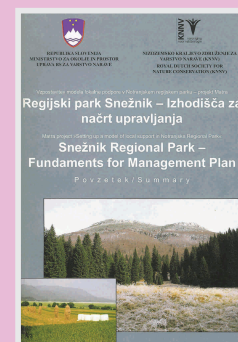
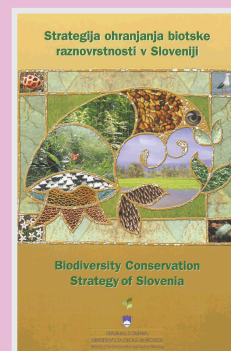
- Ozaveščanje in izobraževanje lokalnega prebivalstva in obiskovalcev.
- Seznanjanje ter dejavno vključevanje javnosti v načrtovanje državnih in lokalnih projektov.
- Uvajanje e-uprave na državni in lokalni ravni (sodoben način delovanja uprave s krajšimi in uporabnikom prijaznejšimi postopki).
- Projekti: e-šola, spletne kavarne ter uvajanje sodobnih tehnologij in storitev informacijske družbe v prakso.
- Spodbujanje aplikativnih projektov za razvoj – spodbujanje inovacij.
- Spodbujanje strokovnih srečanj in izdajanje literature s področja informatike.
- Medresorsko sodelovanje pri projektih, ki vključujejo področje informacijske družbe.
- Vlaganje zasebnega kapitala v javna telekomunikacijska omrežja.

- Prestrukturiranje okoljsko spornih dejavnosti in spodbujanje razvoja okoljsko sprejemljivih dejavnosti v skladu z naravnimi možnostmi in omejitvami.
- Izdelava presoj vplivov na okolje za načrtovane izvedbene projekte.
- Subvencioniranje okolju prijazne kmetijske proizvodnje.
- Sanacija naravnih in drugih razvrednotenih območij.
- Ločeno zbiranje gospodinjskih odpadkov.
- Izvajanje zastavljenih programov varstva zraka in njihova dopolnitev s programi zmanjševanja imisijskih koncentracij troposferskega ozona in drugih škodljivih snovi ter emisij toplogrednih plinov.
- Izboljšanje stanja vodnega okolja.

- Na območjih Alpske, Panonske, Predalpske, Kraške in Primorske krajine se spodbujajo ukrepi za kakovosten prostorski razvoj ob ohranjanju njihove prepoznavnosti ter ukrepi za dejavno varstvo posamezne kulturne krajine.
- Posegi na naravno ohranjena območja posameznih krajin se izvajajo le tam, kjer je to potrebno zaradi zaščite življenja prebivalcev oziroma kadar je to nujno iz obrambnih ali zaščitnih razlogov.
- V vidno izpostavljena mesta in mesta, kjer so možne največje motnje naravnega življenja in procesov, se ne posega.
- V vseh krajinah se teži k ohranjanju naravnih mikoreliefnih oblik, dejavnosti pa se usmerjajo tako, da krajinsko ne izstopajo in so prilagojene členjenemu površinskemu pokrovu in tradicionalnim naselbinskim značilnostim.
- Z novimi vegetacijskimi prvinami se na območjih izvedenih kmetijskih operacij ponovno vzpostavljata prepoznavnost in strukturna členjenost.
- Infrastrukturni objekti se združujejo v koridorje, umeščajo na robove ravnin oziroma tja, kjer so najmanj opazni in vidni.
- Vključevanje kakovosti naravne in kulturne dediščine v prostorsko načrtovanje na lokalnih ravni.

Razvoj virov energije in varnost

- Zagotavljanje usklajenih in med seboj dopolnjujočih se energetskega sistemov.
- Zmanjševanje občutljivosti sistemov na napake, ki jih lahko povzročijo človek ali naravne nesreče.
- Zmanjševanje obremenitev ljudi in okolja na najmanjšo možno mero.
- Zmanjševanje emisij prahu, toplogrednih plinov, SO₂ in NO_x.
- Varčna in smotrna raba prostora pri razvoju energetskega sistemov.
- Ohranjanje in razvoj prostorskih zmogljivosti za druge rabe prostora.
- Združevanje infrastrukturnih koridorjev in s tem zmanjševanje njihovega števila.
- Varovanje naravnih in kulturnih vrednot prostora, ki so zavarovane s predpisi.
- Varovanje količin in kakovosti naravnih virov.
- Umeščanje energetskega objektov v prostor na način, ki je čim bolj prilagojen naravnim danostim prostora.
- Zagotavljanje visoke kakovosti življenja in konkurenčnega gospodarstva.

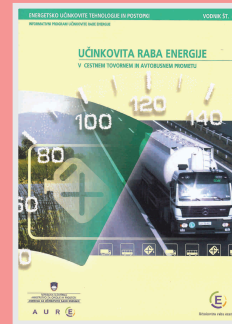
Trajnostni in visoko kakovostni turizem

- Izboljšanje prostorskih možnosti za razvoj turizma na posameznih lokacijah, ki so strateškega pomena.
- Povečanje turistične prepoznavnosti Slovenije kot zelene, gozdne oaze Evrope in razvijanje turistične ponudbe neokrnjenega okolja.
- Oblikovanje investicijskega cikla, ki temelji na kakovostni obnovi obstoječih dejavnosti in gradnji novih turističnih zmogljivosti.
- Povečanje vloge znanja in izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih na vseh področjih in ravneh razvoja slovenskega turizma.
- Poudarjanje turistične ponudbe kot del evropskih tokov na meji med morjem in alpskim svetom (EU-Alpe-Jadran).
- Preoblikovanje Slovenije kot pretežno tranzitne države v državo s stacionarnimi turizmom.
- povečanje prepoznavnosti Slovenije kot zanimive in privlačne turistične dežele s pestrimi doživetji in raznovrstnimi oblikami turistične ponudbe.

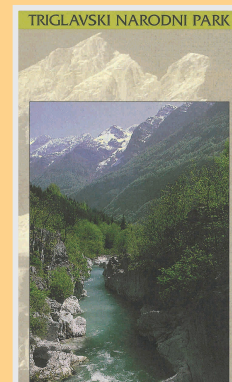
Zaščita pred naravnimi in drugimi nesrečami

- Priprava nacionalnega programa varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Predlaganje raziskovalnih in razvojnih projektov.
- Priprava analize tveganj in ogroženosti.
- Organiziranje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja in skrb za njegovo delovanje.
- Organiziranje sistema zvez in skrb za njegovo delovanje.
- Usmerjanje in usklajevanje preventivnih ukrepov.
- Razglašanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč.
- Dajanje napotkov za ravnanje ob nevarnostih in nesrečah.
- Priprava državnih načrtov zaščite in reševanja.
- Organiziranje, opremljanje in usposabljanje Civilne zaščite iz državne pristojnosti.
- Usklajevanje pripravljenosti in delovanja ter sofinanciranje dejavnosti javnih reševalnih služb iz državne pristojnosti.
- Priprava programov ter organiziranje in izvajanje izobraževanja in usposabljanja za zaščito, reševanje in pomoč.
- Zagotavljanje pogojev za delo poveljnika in štaba Civilne zaščite RS.
- Zagotavljanje pogojev za delo državnih komisij za ocenjevanje škode.
- Oblikovanje in vzdrževanje državnih rezerv materialnih sredstev za morebitne naravne in druge nesreče.

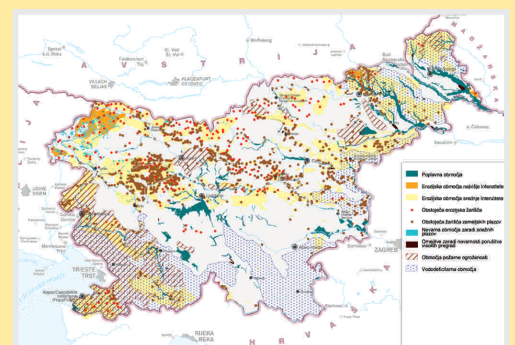
- Spodbujanje rabe obnovljivih virov v gospodinjstvih z državnimi in lokalnimi subvencijami.
- Spodbujanje vgradnje energetske učinkovite zasteklitve in oken v stanovanjskih objektih z državnimi subvencijami.
- Spodbujanje plinifikacije v strnjenih naseljih.
- Povezovanje občin za učinkovito reševanje energetskih vprašanj (v ustanavljanju je Svet pokrajine Posavje – Odbor za hidroelektrarne na Spodnji Savi).
- Okrepiti zaupanje nevladnih organizacij do ravnanja z radioaktivnimi odpadki in prispevati k večji družbeni sprejemljivosti odlagališča.
- Okrepiti zavest, da okoljska vprašanja, med njimi tudi vprašanja odlaganja nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, zadevajo celotno družbo, zato morajo pri njihovem reševanju dejavno in konstruktivno sodelovati tudi prebivalci.

- Uveljavljanje lokalno značilnih blagovnih znamk.
- Izvajanje programov za obnovo vasi, spodbujanje kmetijske infrastrukture, diverzifikacijo kmetijske pridelave in spodbujanje turistične dejavnosti na podeželju.
- Fizično, poslovno in kapitalsko povezovanje turističnih središč.
- Izvajanje projekta celostnega razvoja podeželja, kjer je kulturna krajina upoštevana kot dejavnik regionalnega razvoja (projekt je vključen v Interreg – Regalp s poskusnim primerom Zgornje Savske doline).
- Spodbujanje prilagojenega razvoja v okviru pomoči območjem z omejenimi razvojnimi možnostmi in spodbujanje razvoja dejavnosti, ki so okoljsko sprejemljivejše (turizem,...).
- Kvalitativno prestrukturiranje turizma z upoštevanjem naravne in kulturne dediščine.
- Izdelava različnih študij in poskusnih projektov za razvoja turizma na lokalni ravni.
- Organiziranje in izvajanje delavnic zaradi izboljšanja ter večje dostopnosti turistične ponudbe.

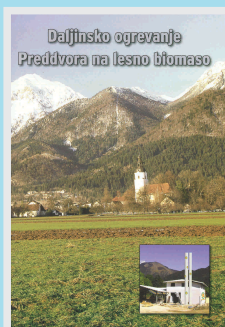
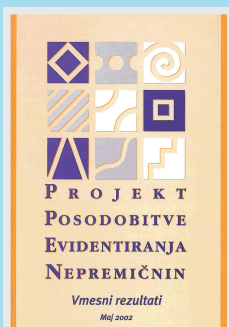
- Dejavno sodelovanje v mednarodnih organizacijah (NATO – Partnerstvo za mir, Organizacija združenih narodov, Evropska unija, Srednjeevropska pobuda – SEP, pobuda SEDM (Southeastern European Defence Ministerial), Delovna skupnost Alpe-Jadran...).
- Pomoč Slovenije ob nesrečah v tujini (pomoč beguncem s Kosova, pomoč Turčiji ob katastrofalnem potresu...), izvajanje dvostranskih sporazumov o medsebojnem sodelovanju pri varstvu pred naravnimi in civilizacijskimi nesrečami s sosednjimi državami.
- Izvajanje skupnih vaj za zaščito pred požarom na obmejnih območjih s sosednjimi državami (vaja POŽAR 99 na obmejnem območju med Slovenijo in Hrvaško).
- Sprejetje posebnega zakona za sanacijo šestih velikih plazov v Sloveniji.
- Pomoč države in lokalnih skupnosti ob naravnih nesrečah, ki prizadenejo kmetijske površine oziroma naseljena območja (poplave, suša, toča...).
- Delovanje organizirane mreže poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot.
- Organiziranje mreže civilne zaščite na lokalni ravni.

Nadaljnje dejavnosti in pobude

Cilji in usmeritve

- priprava novih prostorskih aktov v skladu z na novo uveljavljenim prostorskim planiranjem na vseh ravneh odločanja;
- vzpostavitev učinkovitega sistema zbirk prostorskih podatkov (evidenca nepremičnin: zemljiški kataster, kataster stavb, zemljiška knjiga, evidenca pravnih režimov...) za spremljanje izvajanja zastavljenih ciljev ter spremljanje stanja v prostoru (vzpostavitev nadzora nad izvajanjem skupnih ciljev Strategije prostorskega razvoja Slovenije na vseh ravneh planiranja);
- usklajevanje razvojnih potreb z varstvenimi zahtevami vzdržnega prostorskega razvoja;
- zagotavljanje javnega interesa in stalnega usklajevanja nasprotujočih si interesov v prostoru;
- vzpostavljane regionalne usklajenosti upravljanja prostora zlasti na ravni strateških lokacijskih odločitev;
- odpravljanje posledic osiromašenja strokovnih služb in neučinkovite uprave zaradi razdrobljenosti občin ter nejasne delitve odgovornosti med državo in lokalno samoupravo;
- zagotavljanje usklajenega medsektorskega dogovarjanja in zagotavljanje sinergističnih učinkov pri določanju prednostnih nalog;
- sodobno razumevanje tržnih načel v zemljiškem gospodarstvu ob upoštevanju, da je prostor omejena dobrina in da moramo v prostoru mest in somestij varovati dolgoročne javne interese;
- finančno usposabljanje občin in mest za samostojno vodenje investicijske politike na področju stavbnozemljiškega gospodarstva in infrastrukturnega opremljanja prostora;
- zagotavljanje prostorskih ukrepov v skladu z demografsko politiko;
- zagotavljanje politične neodvisnosti služb, ki morajo stalno skrbeti za urejanje prostora;
- zagotavljanje izobraževanja in raziskovalne dejavnosti;
- vzpostavljane predstavitev dejavnosti v zvezi z dobrimi prostorskimi rešitvami;
- razumevanje ter razvijanje človekovih in družbenih vrednot, ki zadevajo odnos do okolja in prostora, pa tudi do sobivanja v urbanem oziroma urbaniziranem prostoru;
- vzpostavljane učinkovite udeležbe različnih organizacij in prebivalstva pri odločanju o urejanju prostora;
- nadaljnje vključevanje Slovenije v mednarodne dejavnosti, povezane s cilji Vodilnih načel za vzdržen prostorski razvoj evropske celine.

Nekaj pomembnejših dejavnosti, ki že potekajo

- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo: Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Prostorski red Slovenije, regionalne zasnove prostorskega razvoja, podzakonski akti na področju urejanja prostora.
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Program razvoja podeželja 2002–2006.
- Ministrstvo za promet: predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prevozih v cestnem prometu.
- Ministrstvo za informacijsko družbo: priprava strategije sektorja informacijske in telekomunikacijske panoge Slovenije pri Gospodarski zbornici Slovenije ter uvajanje e-šol pri zmanjševanju digitalnega neskladja.
- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo: Razvojni projekt GEF 2002–2005: Odstranjevanje ovir za povečano izrabo biomase v energetske namene.
- Ministrstvo za kulturo: Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo.
- Ministrstvo za obrambo: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Geodetska uprava RS v sodelovanju z drugimi ministrstvi: poteka sklop projektov, ki bodo zagotavljali učinkovitejše izvajanje ciljev in usmeritev vzdržnega prostorskega razvoja na področju obveščanja, vzpostavljanja evidenc, zakonodaje, finančnih instrumentov... Rezultati projektov bodo pomembno prispevali tudi k spremljanju stanja v prostoru: posodobitev evidentiranja nepremičnin, vzpostavitev elektronske zemljiške knjige, oblikovanje in izbor modela hipotekarnega bančništva, vzpostavitev evidence o rabi kmetijskih zemljišč, izdelava metodologije za množično vrednotenje nepremičnin ter oblikovanje novega sistema vrednotenja in obdavčenja nepremičnin, vzpostavitev zbirk podatkov o vseh stavbah in parcelah v RS, razvoj sistema registracije stanovanj ter priprava zakonodaje na področju lastništva nepremičnin.

Dodatne informacije za posamezne teme vzdržnega prostorskega razvoja

Vzdržen prostorski razvoj

- www.info.mop.gov.si

- www.gov.si/upp
- www.gov.si/mkgp
- www.gov.si/zmar
- www.mg-rs.si
- www.gov.si/svz
- www.uvi.si/slo

Uravnotežen regionalni razvoj

- www.gov.si/arr

- www.gov.si/svrp
- www.rdf-sklad.si
- www.ljudmila.org/vitra

Prometna povezanost in učinkovita raba energije

- www.gov.si/mp
- www.gov.si/drsc
- www-rcp.ijs.si/~opet
- www.govi.si/aure

Varovanje okolja in dediščine

- www.gov.si/mk/ukd
- www.gov.si/arso
- www.natura2000.gov.si
- www.sigov.si/tnp
- www.rec-lj.si

Trajnostni turizem

- www.mg-rs.si/turizem
- www.slovenia-tourism.si

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

- www.mors.si/urszr

Horizontalno in vertikalno sodelovanje

- www.gov.si/cvi

- www.gov.si

Obveščanje in sodelovanje javnosti

- www.mid.gov.si
- www.mszs.si

Zbirke podatkov

- www.surs.gov.si
- www.gov.si/gu

Vključevanje Slovenije v EU

- www.cpi.si/default.asp?MenuID=91
- www.cnvos.si

- www.evropska-unija.si
- www.ef.uni-lj.si/edc
- www.maribor.si:81/EU_hisa/WWWeh-1.htm
- www.evropskahisa-ng.org
- www.gzs.si/si_nov/euhdesk/index.html
- www.ier.si
- www.idcse.nuk.si/home_shell.html
- www.pcmg.si
- www.ljudmila.org/neutro
- evropa.gov.si

- informacijska stran za najrazličnejša vprašanja v zvezi z vzdržnim prostorskim razvojem (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo) in povezavami na spletne strani nevladnih organizacij
- Urad RS za prostorsko planiranje
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Urad za makroekonomske analize in razvoj
- Ministrstvo za gospodarstvo
- Služba vlade za zakonodajo
- Urad vlade za informiranje

- Agencija RS za regionalni razvoj s povezavami na domače strani posameznih regionalnih razvojnih agencij ter povezavami na regionalne poskusne projekte v EU in Sloveniji
- Služba Vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj
- Javni sklad za regionalni razvoj
- VITRA, Center za uravnotežen razvoj

- Ministrstvo za promet
- Družba RS za ceste
- OPET, Evropska mreža organizacij za promocijo energetskih tehnologij
- Agencija RS za učinkovito rabo energije

- Ministrstvo za kulturo, Uprava RS za kulturno dediščino
- Agencija RS za okolje
- dodatne informacije o projektu NATURA 2000
- Uprava Triglavskega narodnega parka in informacijska točka
- Regionalni center za okolje za Srednjo in Vzhodno Evropo

- Ministrstvo za gospodarstvo RS
- Slovenska turistična organizacija

- Ministrstvo za obrambo RS, Urad RS za zaščito in reševanje

- Center Vlade RS za informatiko. Spletna stran vsebuje med številnimi povezavami tudi neposreden dostop do vseh upravnih enot v Sloveniji in občin.
- Vlada Republike Slovenije

- Ministrstvo za informacijsko družbo
- Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

- Statistični urad Republike Slovenije
- Geodetska uprava Republike Slovenije

- Center za poklicno izobraževanje – Služba za programe EU
- CNVOS – Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij
- Delegacija Evropske komisije v Sloveniji
- EDC – Evropski dokumentacijski center
- Evropska hiša Maribor
- Evropska hiša Nova Gorica
- Gospodarska zbornica Slovenije o EU
- IER – Inštitut za ekonomska raziskovanja
- Informacijsko-dokumentacijski center Sveta Evrope
- PCMG – Pospeševalni center za malo gospodarstvo
- Skupina Neutro
- Slovenija – Doma v Evropi

